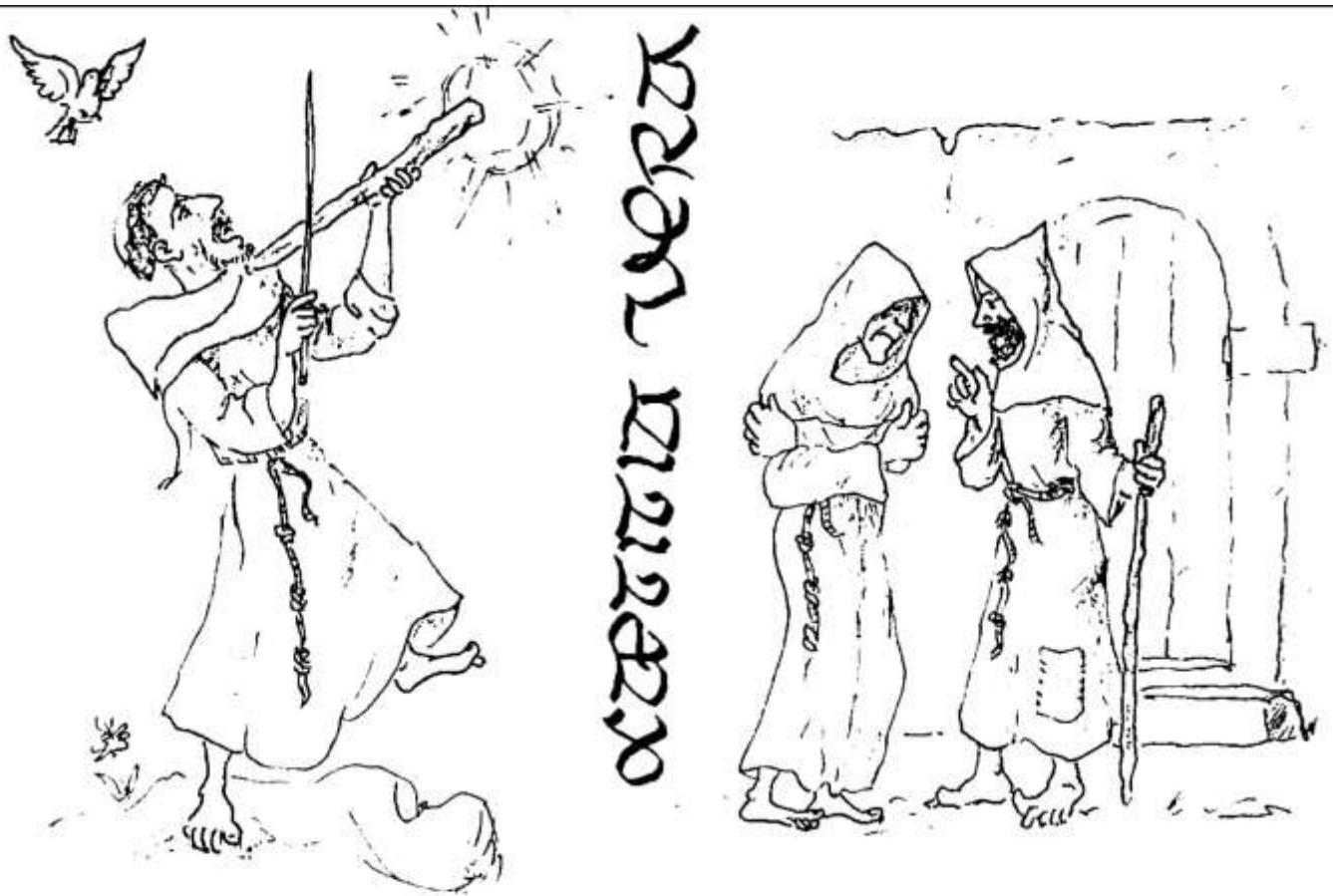

Petitia vera aneb pravota radost

BŘEZEN 2021

Uvnitř naleznete:

- Znamení doby
- Dnešní doba a terciáři
- Cesta dlouhá 800 let
- Šestý rok s Laudato Si'
- I pro vás lidi
- Sestra Olga Šotolová

„Slova, která jsi mi dal, dal jsem jim a oni je přijali a vpravdě uvěřili, že jsem vyšel od Tebe, a poznali, že jsi mě poslal.“

Řehole SFŘ - Předmluva - O těch, kteří konají pokání

Formační příloha o porozumění znamením doby

Jiří Šenkýř už loni zvedl naléhavé téma, jak rozumět znamením doby, a lednové on-line setkání ministrů-služebníků jej z rozhodnutí Národní rady předložilo k širší debatě. První tři příspěvky Formační přílohy jsou prezentacemi tří pozvaných mluvčích. Současně zahajujeme rok 800. výročí naší Řehole, a tak snaha proniknout k tajemství doby, v níž je nám dáno žít a svědčit o Kristu, otevírá otázku: čím to, že i papež František se po těch osmi stoletích odvolává na moudrého, chudého bratra z Assisi? Záhada životnosti postavy sv. Františka vedla Jiřího Zajíce k návrhu na anketu, a Luboš Kolafa se rozhodl obrátit se s touto anketou na všechny čtenáře Zpravodaje. V tomto „domácím úkolu“ bude šance dobrat se i k hlubšímu porozumění naší době.

Zvláště akutním znamením doby je krize v péči o společný domov, jak v podtitulu encykliky Laudato si' pojmenovává papež František problém naší doby. Vstupujeme do šestého roku s Laudato si', a naše Formační příloha pokračuje už zamyšlením nad 5. kapitolou „Jak se zorientovat a jak jednat“. K evangeliu, Řeholi a modlitbě si i františkán žijící v dnešním složitém světě potřebuje přibrat na pomoc sociální učení katolické církve. Všichni tři mluvčí ke „znamením doby“ se podíleli na „Pozvání na cestu“ ke studiu Kompendia tohoto učení (léto 2007, s úvodním slovem předsedy ČBK Jana Graubnera). Uvedení do studia obsáhlého Kompendia je šetrné ke čtenáři, je snad dvacetinou rozsahu dokumentu, je k dispozici v elektronické podobě, a „františkánská stopa“ na „Pozvání na cestu“ povzbuzuje i k jeho vystavení na stránkách Národní rady.

Věra Eliášková se ve svém fejetonu dostává z výšin globálního dobra na rovinu jedné pražské farnosti, ale s dalším mimořádně naléhavým znamením naší doby. A tím je „malomocenství“ sociálního vyloučení bezdomovců, navíc v zimě trápené všudypřítomným rizikem nákazy Covidem. Toto „lokální svědectví“ nás myšlenkově a duchovně vrací k samotnému začátku „obrácení“ sv. Františka, k odvaze lásky vidět člověka i v jeho pro svět už ztracené podobě.

„Františkánská stopa“ v aplikaci sociální nauky církve na naše české podmínky se objevila už před 20 lety v listu k sociálním otázkám pojmenovaném „po našem“: POKOJ A DOBRO. Nebyli jsme ale první, bratři v Maďarsku nás předběhli. Jejich list „Za bratrštější a spravedlivější svět“ prezentoval na naší první kapitule na Velehradu zástupce Mezinárodní rady, a tím nebyl nikdo jiný než současný generální ministr Tibor Kauser! Ve vší pokoře: Bohu díky. Bratr Jiří Šenkýř je v předstihu jako vždy, a po obdivném studiu encykliky „Všichni jsme bratři“ doporučuje přejmenovat katolické sociální učení na „sociální bratrství a přátelství“.

Medailonek o naší sestře Dr. Olze Šotolové, někdejší šéfredaktorce měsíčníku rodiny sv. Františka „Poutník“, je malým pokusem o splacení dluhu, který vůči ní máme. A je také příležitostí k přemýšlení, jak dál v našem Zpravodaji. Všichni jsme jen služebníci neužiteční; jde však o to, aby náš Pán jednou shledal, že jsme učinili, co jsme učinit měli (Lk 17,10).

Bratr Irenej

Znamení doby

Milí přátelé, sestry a bratři. Ve svém vystoupení vás chci povzbudit k zamyšlení nad znameními doby. Ježíš se (v 16. kapitole u Matouše) zlobí na své současníky, že umí posoudit, zda bude pršet nebo ne, ale znamení doby posoudit neumí. Nezlobí se Ježíš i na nás?

Ve čtvrtém článku Řehole máme úkol „z evangelia přecházet k životu a ze života k evangeliu“. Tato výzva je převzatá z jednoho dokumentu II. vatikánského koncilu, a když se mi někdy v roce 1987 dostala Řehole do rukou, velmi silně mě oslovila. Od života k evangeliu přecházíme, když hledáme odpověď na otázky našeho života, podobně jako židé, kteří přišli za Ježíšem a ptali se, proč zrovna těch 18 zemřelo, když se na ně zřítíla věž v Siloe. Ale těžší je přecházet od evangelia k životu, protože to znamená tvůrčí činnost, prostě něco vymyslet. Vezměme si Matoušovu 25. kapitolu: měl jsem hlad, měl jsem žízeň, byl jsem migrant, ..., která končí pro ty, co nepřešli od evangelia k životu tragicky. Ježíš jim říká: „Pryč ode mne, zlořečení ...“. Donedávna se za hlavní úkoly církve považovaly evangelizace a liturgie. Přece nás učili, že naším hlavním úkolem je chodit v neděli do kostela. Benedikt XVI. k těmto dvěma úkolům přidal charitu. Udělal trojnožku: charita, evangelizace a liturgie. Charita je široký pojem, nejen to, co vypočítává Matouš. Dnes musíme zahrnout i pustošení Země, protože budoucí generace je ohrožena klimatickou změnou, zbrojením, které spotřebovává zdroje a přibližuje lidstvo k válečným katastrofám, nárůstu nenávisti, která likviduje bratrství. Bez bratrství nebude budoucnost, čtème Fratelli tutti. Charita znamená nejen konkrétní pomoc konkrétním lidem, ale také systémovou změnu, která založí nové, spravedlivější uspořádání světa. Toho lze dosáhnout dobrou politikou, ke které jsou zváni všichni sekulární františkáni. Chodit k volbám a dobře volit je také součástí politiky. Čtème Laudato si'.

Dalším znamením doby je synodalita. Katolická církev je uspořádána hierarchicky. Je to překonaný model, který má řadu slabin. Není naším úkolem dělat v církvi revoluci, ale ukázat na naší správě Řádu, že to jde jinak. Demokratický a genderově vyvážený model, který jsme dostali od Pavla VI. v naší Řeholi, musíme rozvíjet a obhájit. Tím dáme ostatním v církvi příklad, že to jde i jinak.

Velkým znamením doby, které přišlo za pouhých 20 let, je digitální kultura. Po staletí se křesťanství ztožnilo se zemědělskou kulturou. Církevní rok kopíroval rok zemědělce, kostel stojící uprostřed zemědělských usedlostí garantoval jistotu Boží pomoci. Průmyslovou kulturu církev obtížně doháněla, koncil přišel pozdě a zdaleka jsme jej za 50 let nevstřebali. Víme si rady s novými věcmi? Okamžitý přenos informací, informace pro každého, každý je tvůrcem informací a může poslat, co chce, kam chce. Úžasný vynález. Jenže jsme se s ním ještě nenaučili zacházet. Ve virtuálním světě se snadno ztrácí realita a pravda. Ježíš stál pevně v realitě své doby. Chodil pěšky po zemi, dotýkal se nemocných, mluvil s lidmi. S nikým nemanipuloval, to, co učil, to sám žil a dosvědčil na svém těle až na kříž. My podléháme manipulátorům ze sociálních sítí a necháváme si vnutit nenávist k těm, kdo jsou jiní než ti „naši“ ze sociální bubliny.

Pro záchranu světa je podstatná role žen. Vzkříšený Ježíš posílá Marii Magdalénu zvěstovat bratřím, že vstal v mrtvých. A ona všem říká: „Viděla jsem Pána a toto mi řekl“ (Jan 20, 18). V našem Řádu máme většinu žen, tak je šance toto znamení doby nějak uskutečňovat.

Pozornost papežů poslední doby se zaměřuje na manžele a rodiny. Svatý František založil třetí řád právě pro manžele, aby mohli uprostřed svých rodin chválit Pána jako on. V našich společenstvích je manželských párů poměrně málo. Moc se s tím dělat nedá, ale něco snad. Mohli bychom upravit naše předpisy tak, abychom dali najevo, že partner, který není členem, je ve společenství vítán a může se našich setkání zúčastnit. Svatý Jan Pavel II. učil, že člověk se Bohu podobá spíše jako společenství, než jako jednotlivec. A manželé jsou skutečným obrazem Božím. Ježíš v polemice s farizeji o rozlukovém lístku cituje Genezi, že Bůh stvořil člověka jako muže a ženu ke svému obrazu. V praxi to ale vypadá jinak. Když vejde do kostela biskup, všichni povstanou, když vejdou manželé, nikdo si jich nevšimne... Čtěme *Amoris laetitia*.

Tříkrálové události 2021 v americkém Kapitolu ukázaly velké znamení doby, které jsme si ještě moc neuvědomili. Je to obrovská moc manipulací na sociálních sítích. Svět udělal další krok k propasti. Bohužel v USA je mnoho katolíků, kteří zastávají tvrdě konzervativní postoje a šíří nenávist. Aby se ze Sekulárního františkánského řádu nestala sekta, to také leží na zodpovědnosti těch, co Řád vedou. Dne 11. ledna papež František varoval, že skupiny, které se nezařadily do společnosti, se budou dopouštět násilí. My katolíci jsme náchylní od svatého nadšení přejít až k nenávisti. My si myslíme, že nejlépe víme, co je správné a kdo má pravdu. To, že jsme často mimo evangelium, to neřešíme. Opíráme se o jakousi kulturní tradici, kterou zaměňujeme za evangelium. Kdybychom se drželi evangelia, neměli bychom odmítavý postoj vůči migrantům, starali bychom se o životní prostředí a byli proti zbrojení a válkám. A byli bychom milosrdní k hříšníkům. Místo toho snadno propadáme konspiračním teoriím, které se na nás valí z internetu. Každý člověk prý má sklony k paranoii. Lidé chtějí vysvětlit složité společenské jevy jednou příčinou. A to nejde. Demokratický systém se dostal do krize, možná i proto, že lidé u nás se mají poměrně dobře, tak je ani ne napadne, aby se angažovali v politice a usilovali o spořádanou a spravedlivou společnost. Natož aby vstupovali do politických stran. Jenže jiná cesta není.

Milí přátelé, podělil jsem se s vámi o pár nápadů na téma znamení doby. Náš Řád stojí na místních společenstvích a vy, jejich ministři, nesete velkou odpovědnost. Přeji vám, abyste vedle přemýšlení o svém poslání naslouchali Duchu svatému, protože On má pro náš složitý svět stále řešení.

Pokoj a Dobro.

Jiří Šenkýř

Dnešní doba a terciáři

1/ František Reichel ve svých Dějinách 3. řádu uvádí i statistiky členství; dnes nás nejsou tisíce jako kdysi, ale jen stovky. Přesto rád říkal: „Jsme nejpočetnější řád.“ Otec Urban před 50 lety však tyto poměry relativizoval: církev je svou povahou kvalitativní, nejde o počty. Jak věrně jdeme životem v následování našeho Pána – ve stopách sv. Františka?

2/ František Reichel také dával radu: učme se společně stárnout, manželé, přátelé, bratři a sestry v řádu: věnujme se těm, kdo nás ve stárnutí předešli, nenechávejme je opuštěné. A sám se toho obdivuhodně držel, při všech svých starostech národního ministra. Drží se toho u nás i další, Míla a Lída Müllerovi... Tak to dělají i naše sestry z kongregací kdysi zrozených z 3. řádu: „Sestry Apoštolátu sv. Františka – Urbanky“, „Šedé sestry sv. Františka“ ... Slouží ty, které ještě mohou, těm, které už nemohou. To vnímají jako svou první a poslední povinnost, když na víc už nemají sil. Díky jim za tuto službu, díky Bohu za dar jejich života. Ty Pane, nás povoláváš do své služby, Ty voláš: „Vraťte se, smrtelníci!“

3/ Papež – jezuita, si zvolil jméno František, a ve svých posledních encyklikách zakládá své učení o Božím Otcovství a univerzálním bratrství na sv. Františkovi z Assisi. V hrozbě smrti nejen církve, ale života vůbec, hledá inspiraci u našeho zakladatele. 800 let od první Řehole sv. Františka jde o úžasné svědectví životnosti naší spirituality. Z hloubi dějin univerzální Církve vystupuje světec, který tak originálně pochopil a žil evangelium našeho Pána, že je nám rádcem v době na první pohled od doby 13. století zcela odlišné. Čím vážnější zbloudění, tím hlouběji je třeba hledat poklad skryté moudrosti.

4/ „Církvi zbývá jen jedna cesta, znovu se dnes zmocnit lidsky stávající pozemské skutečnosti, a znovu ji křesťansky prožít! Toto poslání dnes může splnit jen křesťan laik!“ (Duchovní asistent P. Alois Moc OFM, v exegezi Řehole SFŘ). Bůh nás staví před volbu: smrt nebo život. Rozhodněme se pro život; máme být vycházející církví, tedy i vycházející františkánskou spiritualitou. Církev – i spiritualita – která by rezignovala na misijní činnost, by se vystavovala riziku odumírání. V tomto poslání se nám nabízí několik „východů“ k bližním.

5/ **Cesta kajícnosti** je primární, je východiskem k cestám ostatním. Sebezápor – půst očí, půst v jídle a pití, skutky zbožnosti ústící do skutků lásky k bližním. Kdo dává, dostává, mnohem víc přijme. Almužna, „desátky“, dávejme více, peněz i vlastního času. Potřebných bližních u nás i po světě je a bude nyní víc. Radost patří těm kdo darují, zvláště pak těm kdo darují sebe! (Sv. Jan Maria Vianney). Pane, obnov v nás ducha kajícnosti. A začni u mne!

6/ **Cesta k mladým – a k malým církvím** – které mládnou. Kolik bylo let bratru Františkovi, sestře Kláře, její sestře Anežce, jejich bratrancům, naší Anežce. Františkánství zrodilo mládí! A mladým svým duchem musí zůstat. Jan Janoušek byl tajemníkem Svazu katolické mládeže, a prvním kdo psal o našem bratru ministru Noskovi: s vděčností, kolik času a myšlenek věnoval mladým. Se sekci pro mládež ČBK bychom mohli – měli navázat kontakt; ti z mladých, kteří mají zájem o učení papeže Františka, mohou mít i touhu dozvědět se víc o sv. Františkovi. Bratrská církev a Církev adventistů sedmého dne jsou ma-

lé počtem, ale mladé duchem – návratem k prvotní církvi. Je čas modliteb za ekuménu: vyjděme ke společenstvím s vyrovnaným demografickým stromem života, rodin s dětmi a mladými. Oprost'me se od pocitu, že my jsme něco víc, že máme svátosti, které oni nemají... Františkány neodmítnou!

7/ **Cesta k ochráncům přírody**, „pestrým a zeleným“ (Hana Librová). Sv. František, patron ochránců přírody – kterého i oni berou – ač jim dar víry třeba nebyl dosud dán. Před 25 lety zemřel Josef Vavroušek, poslední federální ministr pro životní prostředí. Přestože nebyl věřící – jak s lítostí vyznával – je autorem myšlenky dobrovolné skromnosti jako jediné cesty k udržitelnosti přírody: tak měl nejen přezdívku Viki, ale i „Vavroušek z Assisi“. Tradice „Lesní cesty“ MBS v Hradci Králové je naší první vlaštovkou; jen pár set metrů od ní je chráněné území Natura 2000 „Na Plachtě“ – příležitost ke spolupráci. Jakých bude i všude poblíž našich MBS jistě dost. Kajícně vyznejme – „zelení“ nás předešli.

8/ **Cesta k fokolarinům – a k přeživším družstevníkům!** Klára Lubichová se jako mladá dívka se skupinou přítelkyň rozhodla pro „čtvrtou cestu“, ta od „Ježíše ukřižovaného“ učinila jen malý, poslední duchovní krůček k „Ježíši na kříži opuštěnému“. Je nám duchovně nejbližší, a jako „vycházející“ je tato cesta dále než my. „Ekonomika společenství“ má blízko k našemu Františku Noskovi; a tato idea „Františkovy ekonomiky“ stála za iniciativou papeže Františka v loňském roce. Setkání mladých proběhlo v Assisi jen virtuálně, ale naši tři mladí delegáti – v čele se sestrou Ludmilou Barborkovou-Luxovou – založili naše domácí „pokračování“ v měsíčních video-seminářích, na nichž se jako sekulární františkáni podílíme. V realitě žijí ještě mnohá (zemědělská) družstva (včetně toho kde začínal Josef Lux). Ač kdysi násilně založená, bez jakékoli mediální – i naší – pozornosti, ekonomicky žijí. Vyjděme k nim – společně s fokolariny! – třeba tam najdeme živé bratrství.

9/ **Cesta k východním křesťanům, k mohamedánům – a k odzbrojení.** Odkaz „tatíčka Stojana“ a Františka Tomáška, našich bratří – a metropolitů Moravy i Čech blahé paměti, nás zavazuje. Aktuálně k obnově jednoty vybízí papež František biskupy celého světa. U nás iniciativu převzali bratři jezuité v Centru Aletti v Olomouci a Velehradu – učme se od nich! A světe div se: encykliku papeže Františka „Všichni jsme bratři“ přeložili muslimové rusky mluvící do ruštiny! Pravoslavní si ji budou moci přečíst díky nim! Skandál našeho rozdělení. A kdo jiný než františkáni by se měl vydat k mohamedánům? – a přes ně! k teologicky nám nejbližším křesťanům. Jedině Františkova „křížová výprava“ uspěla: beze zbraní.

10/ **„Jde o člověka a o Krista v něm – a ne o moc a slávu počtu... Jaká odpovědnost za správné prezentování Krista k prezentování Krista, ne k našemu uspokojení a pokoji, ale v situaci beznaděje v plné naději a k JEHO chvále.“**

(P. Jan Ev. Urban OFM, „Křesťan v současném světě“, Živá teologie, 15. leden 1969, s požehnáním biskupa a našeho bratra Antonína v „Třetím řádu“ Františka Tomáška).

Lubomír Mlčoch

Terciáři a 800 let výročí

Čím to, že Františkova cesta nezarostla ani po 800 letech?

To je samozřejmě pro nás podstatná otázka. Právě odpověď na tuhle otázku by mohla být předmětem ankety, pro účastníky semináře i pro čtenáře Zpravodaje. Dříve než budete sami pro sebe formulovat odpověď na tu mou úvodní otázku, pokusím se vám stručně sdělit výsledky svého přemýšlení. Vidím totiž tři takové principy, které od Františka z Assisi provázejí františkánskou cestu a jsou oporou její souvislosti se zakladatelem i trvalého významu pro každou dobu.

- **Nelpět**

Takto jsem si pojmenoval ten první princip. Tradičně by se mohl pojmenovat jako *chudoba*. Ale to je při způsobu, jakým se dnes chudoba chápe, přece jen málo výstižné. Jedná se totiž o to, že cokoliv, na čem lpíme – tedy k čemu jsme se tak připoutali, že se toho nedovedeme dobrovolně vzdát – zásadně spoutá naši svobodu. A právě ta svoboda od závislosti na čemkoliv jiném, než na Bohu, činí z Františka ten zářivý vzor, k němuž se mohou obracet i lidé z úplně jiných duchovních cest. A nám křesťanům dává šanci, abychom opravdu nelpěli ani na svých názorech, své prestiži a pověsti, svých konexích či zásluhách. Zkrátka abychom svou jistotu a naději nehledali u sebe a vůbec ne v tom, co poskytuje svět, nýbrž jen a jen v Otcovské milosrdné lásce, která nám současně ukazuje svou tvář v Ježíši, našem Bratru.

- **Smysl pro krásu**

Tato orientace je ale ve Františkově podání založena na takovém způsobu života, který je prozářený krásou. Na rozdíl od mnohých jiných pokusů o radikální následování Boha tak Františkova cesta nepůsobí křečovitě. Není pro ni charakteristické nějaké upoceně snažení uhánějící od jednoho extrému ke druhému. František je umělec a promítá se to i do jeho způsobu Ježíšova následování. Osobně si myslím, že právě v tomto směru jako jeho spolubratři a spolusestry mu dost dlužíme. Že málo hledáme, jak by naše křesťanství vyzářovalo Boží krásu. Krásu neokázalou, uvěřitelnou a působící právě díky svobodě a důvěře. A tím i nedeformované strachem.

- **Odvaha být zranitelný**

To ovšem neznamená, že bychom neznali odvrácenou stranu stvoření. Vždyť sám František byl s ní v kontaktu neustále. Františkánská radost, jak víme, se rodí z úplně jiných zdrojů, než kde by ji běžně hledali lidé všech dob. Roste totiž z odvahy následovat Ježíše na křížové cestě. A ta je plná výsměchu, nespravedlnosti, pádů, i zranění, i bolesti. Takovou cestou může jít jen ten, kdo má dost statečnosti i důvěry, aby byl tím vším zraňován, a přesto se nenechal definitivně srazit do rezignace a zoufalství, nebo vyprovokovat k násilí. Následovat skutečně Ježíše, znamená společně s ním procházet všechny křížové cesty našeho světa v laskavé důvěře, která se nenechá vydráždit. Myslím ale, že je to navzdory zdání jediná účinná cesta, jak uzdravovat náš nemocný svět. Druzí se nás nesmí bát.

K tomu vám jako inspiraci přečtu úryvek z řeči, kterou francouzský františkán Éloi Leclerc vložil ve své knize *Moudrost chudého* do úst samotnému Františku z Assisi v nejkritičtější chvíli jeho života, když jednomu ze svých bratří vysvětluje, proč proti těm, kteří mu vlastně „ukradli“ řád, nevystoupí s použitím své moci:

Nejnaléhavější je, abychom si přáli mít Ducha Páně. Jedině on nás může učinit dobrými, bytostně dobrými. Pán nás poslal hlásat lidem evangelium. Avšak uvažoval jsi někdy už o tom, co to znamená evangelizovat lidi? Víš, evangelizovat člověka znamená říct mu: „Ty jsi také milován Bohem v Pánu Ježíši.“ A nestačí mu to říkat, ale skutečně si to myslet. A nejen si to myslet, nýbrž jednat s tím člověkem tak, aby cítil a poznal, že je v něm něco, co bylo zachráněno, něco většího a vznešenějšího, než se domníval – a aby se tak probudil k novému vědomí o sobě samém. Tohle znamená hlásat dobrou zvěst. A to nemůžeš udělat jinak, než že mu nabídneš své přátelství. Opravdové, nezištné přátelství bez stopy blahosklonnosti, přátelství za-

ložené na důvěře a hluboké úctě. Musíš jít lidem vstříc. Je to choulostivý úkol. Svět lidí je obrovským bitevním polem, na němž se válčí o bohatství a moc. Pro přemíru ukrutností a utrpení zůstává Boží tvář lidem skryta. Především nesmíme dovolit, aby nás – až jim půjdeme vstříc – pokládali za nové soupeře. Musíme být uprostřed nich klidnými svědky všemohoucího Boha, lidmi, kteří neznají závist ani pohrdání a kteří jsou schopni stát se jejich skutečnými přáteli. Očekávají od nás právě přátelství, které jim dá pocítit, že jsou Bohem milováni a spaseni v Ježíši Kristu.

Jiří Zajíc

Jak se zorientovat a jak jednat už v šestém roku s „Laudato si“

5. kapitolou encykliky konečně začínáme přecházet od „teorie k praxi“. Evangelium, Řehole a modlitba jsou základem pro orientaci a jednání nás všech; ve složitém světě potřebujeme i pomoc sociální nauky církve a těch, kdo jsou povoláni k tomu vykládat její smysl. Proto také Laudato si' studujeme jako součást formace. Ale Dialog v mezinárodní politice (část I.)? – a co my s tím? Žijeme ve světě jako občané, volíme politiky, a ti jsou ve své orientaci a jednání více, či méně vzdáleni myšlenkám papežů a jejich poradních týmů. Papež František se odvolává na své předchůdce Benedikta XVI. a Jana XXIII. v otázkách globálního společného dobra (čl.175), kam většina sporných bodů v „pěči o společný domov“ patří. Pro nás je respekt k autoritě papežů odkazem sv. Františka – nebojme se to vyznávat, nejen „ve světě“, ale i v církvi, kde je to nanejvýš zapotřebí!

Papež František není utopický snílek ani „o patro či dvě“ níže: Dialog na národní i lokální politické úrovni se posunuje od horizontu krátkodeché zůstivosti k nastartování iniciativ a procesů, jejichž obrat k lepšímu se může dostavit až po desetiletích. A uvádí praktické, pozitivní příklady z praxe místní politiky, sociálního a ekologického podnikání, družstevnictví jako praktického bratrství v hospodářské sféře. K obrácení dochází často „zdola“, a jen hodnoty osvojené v myslích a srdcích nás, běžných lidí a voličů mohou i politiky vystavené větším tlakům a pokušením – než ty, ohrožující nás – přivést ke změně smýšlení. Hledejme v našich MBS a jejich „okolí“ příklady hodné následování, podporujme v nich i tak, či onak od nás „odloučené bratry“!

V pěči o společný domov nás nespasí „sebeosvícenější zelená diktatura“, ale dialog a průhlednost v nesčetných technických, ekonomických a politických rozhodovacích procesech (část III). Ten, jehož skutky jsou vykonány v Bohu, s nimi jde ke světlu (korupce, neupřímnost, zatajování informací a cílená manipulace se odehrávají v příšeří polosvěta). Zde jsou ukryta i rizika zneužití ušlechtilých myšlenek ochrany přírody a životního prostředí k pravému opaku. A pouhé právo nás před „zelenými hříchy“ v podobě „páchání dobrých skutků“ neochrání. Učme se rozlišovat duchy – jen tak se můžeme zorientovat a jednat.

Pandemie Covidu je globálním zlem, odvrácenou stranou globálního dobra. Nový model globálního rozvoje (část IV) je už zde žádoucím výsledkem dialogu politiků a ekonomů. I pod vlivem současné globální krize proběhlo on-line setkání mladých v Assisi: „Františkova ekonomika“. To má u nás pokračování v měsíčních seminářích z iniciativy mladých a za účasti i několika nás z řad SFŘ. Novým zásadním impulsem je pak nová Františkova encyklika Fratelli tutti o bratrství a sociálním přátelství (už i v českém překladu).

Podobně papež František rozvíjí myšlenky o potřebě spolupráce světových náboženství a vědy (část V) skrze iniciativu soustředěnou na výjimečný region jím milované Amazonie, v exhortaci Querida Amazonia (2020). Jak vidno, čekají na nás štědré zdroje myšlenek pro naši formaci. Poslední kapitola encykliky jedná o ekologické výchově a spiritualitě. Té naší především!

Bratr Irenej

Díky, že jsme pro vás lidi

Názory na problém s bezdomovci, na rozdíl od jiných a mnohdy závažnějších problémů, se vzácně shodují. Jsou to opilci, příživníci a peníze, které jim dáte, prostě propijí. Nechci s tímhle realistickým závěrem polemizovat, popíšu jen situaci, která nastala, když se naše farnost kdysi rozhodla chovat se jinak. Pan farář, který k nám před lety nastoupil, začal peníze bezdomovcům dávat. Dnes, zhruba po deseti letech, jsme se octli na výsluní oblíbenosti a bezdomovci se k nám stáhli z celé Prahy. Před nedělní mší svatou je na náměstí zhruba tak dvacet až třicet těchto lidiček a na všechny se dostane. Navíc v domě, kde bydlím, žije paní, která má americkou penzi, takže už před naším domem je před nedělní mší svatou zástup, který čeká na paní L., aby každý dostal 50,- Kč. Vypadá to jako bláznovství a bláznovství to taky opravdu je. Zpočátku chodily na místní úřad stížnosti, protože lidé se bezdomovců štítí, ale nakonec si všichni zvykli. Oni jsou touhle dopolední dobou ještě všichni střízliví, staví se do fronty a vůbec se po všech stránkách snaží. Že jsou bezdomovci tématem klasicky františkánským, o tom nemusím nikoho přesvědčovat a že sv. František má prostě žebráky rád, jsem pocítila jednoho dne přímo v syrovém stavu. Máme jednoho bezdomovce, který stojí u dveří i ve všední den a vydobyl si za ta léta výsadní postavení. Když mi zemřel před třemi lety manžel, začal se o mě ucházet a že prý si mě vezme. Zpočátku jsem to přecházela, ale když byl pan Jiří neoblomný, začala jsem se mu v duchu trochu posmívat a pro farníky, kteří z toho rovněž měli legraci, jsem si našla větu: „To jsem to dopracovala.“ Ale jednoho dne mě sv. František dostal. Postavil si mě do nebeských reflektorů a já najednou viděla nafoukanou, hloupou paničku, která se s bohorovností sklání k těm opincům a ztraceným existencím a hluboce jsem se zastyděla. Vždyť je to taky člověk, taky má nesmrtelnou duši, ty kozo! Co když ho Bůh volá, aby napravil svůj život a on to ve své nevědomosti chápe jako náklonnost k nějaké ženské? – Hned druhý den jsem si ho vzala stranou a začala ho přemlouvat, aby šel ke zpovědi, protože tím musí začít. Největší moje překvapení bylo, že poslechl. Vzápětí přišlo další pohlázení. Mladá bezdomovkyně mě chytila za rukáv a řekla: „Díky, že jsme pro vás lidi.“ Ale to není pointa, bohužel ani dobrý konec jedné pohádky, to je teprve začátek strastiplné cesty za lidskou duší, která není nikdy zadarmo. Pan Jiří šel k přijímání a začal faráři vykládat, že byl u zpovědi a ani nevěděl, že má říct: amen. Takže ho budeme muset seznámit se základy naší víry a možná nejen jeho. Kéž by to byl dobrý začátek jednoho vykročení do neznáma a neskončilo to jen takovým plácnutím do vody...

Sv. František políbil malomocného a riskoval tím život. Co riskujeme my, pokud si bezdomovce nepustíme domů nebo na faru? Vlastně nic. Vždyť oni nejsou ani nemocní! Ani jeden z nich nemá Covid! Bůh se stará o své nejmenší vždycky s velkou pečlivostí. A tak – buďme někdy trochu blázni stejně jako sv. František! Přestaňme vyplňovat kolonky a hlášení o vizitacích /i když to je taky potřeba/ a vyjděme na tenký led Božího volání.

Sv. Františku, oroduj za nás.

P.S. Farář dával zpočátku peníze ze svého. V současné době se našel sponzor, který dal určitý obnos – prý na bezdomovce. Bůh se stará o všechny své maličké. Jen je potřeba dát mu příležitost.

Věra Eliášková

Dr. Olga Šotolová OFS

V redakci Poutníka u P. M. Sněžné jsem se setkal s její šéfovou i jako autor. Medailonek, o který požádal ještě František Reichel, je poznamenán nesnadným pátráním po životopisu Dr. Šotolové. Ani po několika výzvách Formační přílohy totiž nepřišla žádná odezva. Víme tedy, že se narodila 12. 2. 1928 v Litomyšli a zemřela 2. 8. na Porciunkulu v roce 2017. Nějaké další střípky jsme ještě sesbírali a tak přece jen vyhověli Františkovu přání.

Olga vystudovala hudební vědu až ke vědecké hodnosti CSc. Její zaměření na vážnou hudbu jí dávalo značnou svobodu, a tak na stránkách Gramorevue i obalech desek Gramoklubu lze nalézt i její hluboká pojednání o géních světové hudby. Klub za ta léta vydal i to nejlepší z dějin duchovní hudby. Odkaz Gramofonového klubu Supraphonu, na němž se Olga jako redaktorka a hudební publicistka podílela, je výjimečným kulturním i vzdělávacím počinem. Kdy a za jakých okolností Olga uvěřila, nevíme, ale šlo zřejmě o pozdní konverzi. Gramorevue ještě vycházela několik let, ale už v roce 1990 se Dr. Olga Šotolová objevuje v redakci Serafínské cesty, jako jediná s profesionální zkušeností vydávání kulturního měsíčníku, o rok později už jako zástupkyně šéfredaktora. Někdy na podzim roku 1991 vstupuje do SFRČ u P. M. Sněžné, a za asistence P. Inocence Kubíčka od č. 1/1992 užívá za svým jménem OFS. Zde působí až do zániku Serafínské cesty v roce 1994. V tomto přelomu k založení nového časopisu POUTNÍK za duchovní asistence 1. řádu, se Olga stává šéfredaktorkou. Současně hledá své zakotvení v zasvěceném životě. Apoštolát sv. Františka měl velice dlouhé období přípravy ke věčným slibům, celkem skoro 8 let, a toto povolání v případě Olgy nakonec „nedopadlo“. Jako Sekulární františkánský řád jsme však naší sestře povinnosti vyjádřením vděčnosti za to, co pro naše společenství a celou františkánskou rodinu vykonala.

Mám na stole rozložené všechny ročníky Poutníka. Časopis měl už svou grafickou úpravou ambici stát se kulturní reprezentací františkánské spirituality. V redakční radě měly zastoupení všechny tři první řady, Apoštolát, i naše sekulární rodinka. Olga Šotolová dokázala oslovit skvělé výtvarné umělce i fotografy. Kresby otce Michala poznává člověk podle jeho rukopisu ihned, stejně jako obrázky světců na rytinách grafika a heraldika Zdirada Čecha. Na fotkách střídají faksimile titulních stran a iniciály vzácných duchovních děl, sbírky obrazů z kláštera v Hejnicích i původu italského. Nové pražské kostely na obálkách ročníku 2004 mohly být jedním ze zdrojů inspirace pro poslední Reichelovu knihu „Všechno má svůj čas“ (o medailonek sestry Olgy si řekl v době, kdy na knize pracoval). Výtvarná a slovesná stránka časopisu měla i svou špetku koření ve františkánském humoru dotazů na radio Damian a karikatur k nim. Za těch 12 let nám POUTNÍK zanechal mnoho dobrého a jeho šéfredaktorka Olga má na tom hlavní zásluhu. Zánik časopisu pro ni určitě znamenal i osobní krizi, vždyť jím a pro něj žila a pracovala. Je výpovědí i o stavu františkánské rodiny, již byl určen. Pohled do „zpětného zrcátka“ je příležitostí i k zamyšlení pro nás všechny, když zvažujeme, jak dál v našem Zpravodaji. Nevděk prý světem vládne. Nepřizpůsobujme se už tomuto světu.

Bratr Irenej